

SPOR POLİTİKASI VE TESİSLERİ

GENÇLİK VE SPORDA

GENEL POLİTİKA

GÜLTEKİN ÇEKİ

I- GİRİŞ VE TEMEL DAYANAKLAR

Rejimleri ne olursa olsun tüm Dünya Ülkeleri; uygulamaları gençlik, beden eğitimi ve spor faaliyetlerini, kalkınmanın en önemli unsuru olan insanın, fizik ve moral gücünün, yetenek ve becerilerinin, uyumlu ve dengeli bir bütünlük içinde eğitilmesi ve geliştirilmesinde, çok cazip, etkili ve önemli bir aracı olarak benimsemiş ve kabul etmişlerdir.

Anayasa ve ilgili yasalar uyarınca, Ülkemizde de bu uygulamalar; aynı amaç, görev ve sorumluluklarla devletin Kamu Hizmetleri arasındadır.

Ayrıca, (Pedagoji) eğitim bilimi; en az 24 yaşına kadar, insanın eğitim etkinliklerinden yararlandırılmaları gereğini, başka bir deyişle, bu yaşa kadar insanın eğitime ihtiyacının gerekliliğini belirtir.

Gençlik, Beden Eğitimi ve Spor Faaliyetlerini, kişi hayatında olduğu kadar, Millet ve Devlet hayatında da çok önemli yeri ve değeri Yüce Atatürk'ün aşağıdaki direktif ve düşünceleri ile de anlaşılmış ve ifade edilmiştir.

—“Türk Vatandaşının sağlığı, sağlamlığı her zaman üzerinde dikkatle durulacak milli meselemizdir.”

—“Ben sporcunun zeki, çevik ve aynı zamanda ahlâkîliğini severim.”

—“Her çeşit spor faaliyetlerini, Türk gençliğinin, millî terbiyesinin ana unsurlarından saymak gerekir. Bu işte, hükümetin, şimdiye kadar olduğundan daha ciddi ve dikkatli davranması, Türk Gençliğinin, spor bakımından da milli heyecan içinde itina ile yetiştirilmesi önemli tutulmalıdır.”

II. DURUM, PROBLEMLER VE BİLGİLENME:

1. OKUL İÇİ VE DIŞI GENÇLİĞİN ORANSAL TABLOSU

12-24 yaş grubu olarak tanımlanan gençlik kesiminin, 1980 nüfus sayımına göre, toplam nüfusa oranı % 27.3 tür. Genç nüfusun % 20.1 ini öğrenciler, % 79.9 unu okul dışı gençler oluşturmaktadır.

Serbest zamanlarını ikili ve üçlü öğrenimler nedeniyle okulları dışında geçiren gençlerin; kurum dışı gençlere eklenmesiyle kurum dışı gençliğin sayısal tablosu daha da büyükmektedir.

2- 12 EYLÜL 1980 ÖNCESİ VE GENÇLİK

Bilindiği üzere 12 Eylül 1980 öncesindeki dönemde, temel istekleri, hizmet ve faaliyet ihtiyaçları karşılanamayan gençlik, değişik zararlı ideolojilerin etkisinde kalmış, anarşi ve terörün en etkili silâhı ve aracı haline dönüştürülmüştür.

Gençlik; yalnız terörlü dönemde değil, her zaman ve her dönemde büyük çoğunluğu ile okul, üniversite, işyeri ve ev gibi kurumlara bağlı olagelmıştır. Bundan böyle de bu kurumlara bağlılığını sürdürecektir. Ancak ne var ki, bağlı oldukları bu kurumlar dışında da gençliğin, gözetime, yönlentirmeye, çeşitli alanlardaki hizmet ve faaliyet beklentilerinin karşılanmasına da ihtiyaç vardır.

3- OKULLARDA EĞİTİM VE ÖĞRETİM

Özellikle, orta öğretimde, branş öğretmenleri, okuttukları derslerinin, öğrencilerinin eğitiminde bir araç olduğunu bilerek, bilmeyerek okul binasının ve diğer olanakların yetersizliği sebebiyle ve daha başka nedenlerle yalnız öğretime ağırlık vermektedirler. Ne var ki, öğretimde de yeterli olunmadığına, Özel Dersaneler kanıt olarak gösterilebilir.

Eğitimi amaç edinmemiş öğretimi, bu amaca erişmenin aracı olarak kullanmaktan yoksun kalmış bir “millî eğitim” tablosu ile karşı karşıya bulunmaktayız.

Öğretim düzeyi, eğitim ihmal edilerek de, eğitim amacına yönelik olarak da yükseltilebilir. Esas olan elbette, öğretim ve eğitimin bir arabanın iki atı olacak şekilde algılanması, her ikisine de aynı önemin ve değer verilmesidir.

Özetle, okulların fiziki yetersizlikleri sebebiyle resmi dersanelere dönüşmüş oldukları söylenebilir.

12-24 yaş kesitindeki gençliğin, tümünün (okullu-okulsuz), eğitiminde en cazip ve etkili araç olan “spor ve gençlik faaliyetleri” okulların tesis yetersizlikleri, ikili, üçlü öğrenimler nedeniyle okulla gençlik için dahi uygulama alanına sahip değildir. Hamiyetli vatandaşların yaptıkları okullar dahil olmak üzere, genelde tüm okullara, okul değil dersane demek daha isabetlidir. Bu dersaneler, gelişmiş ülkelerde ve 20-30 öğrencilik dersliklik de değildir. Çoğunun yeterli bahçesi, açık alanı dahi yoktur. Spor salonu hayati önemi haiz yüzme sporu için havuz, iş atöl-

SPOR POLİTİKASI VE TESİSLERİ

yeleri, laboratuvarları da yoktur. Ülkemiz eğitimde görülen en önemli darboğazın orta öğretimde odaklaştığı, artık herkesin bildiği bir gerçektir.

Buradan çıkaracağımız sonuç; okullu gençliğin, sporunu okul dışı organizasyonlara bütünleşerek sürdürmesi gerçeğidir. Başka bir anlatımla, bugünkü yapılanmaları ile "Sporu okullara değil, okullu gençleri, okul dışındaki organize spora sokmak, sporun eğitim etkinliklerinden yararlandırmaktır." Bunu; okullu gençliği, öğretmenlerinden, ailelerinden ve okul yöneticilerinden, onların ilgi ve sahipliğinden koparmadan yapmaktır.

4- EĞİTİM İHTİYACI - GENÇLİK FAALİYETLERİ

12-24 yaş kesitindeki gençlerin, öğrenimlerinin yanı sıra, eğitim boşluklarını ve noksanlıklarını okul dışı spor faaliyetleri ile doldurmanın yeterli olmayacağı ortadadır. Bu nedenle, adı, tanımı "Gençlik Faaliyeti" olan kültürel ve sanatsal uğraş türleri (Halk oyunları-Müzik-Tiyatro-Satranç vb.) gönüllü gençlik hizmetleri, gençliğin kalkınma projelerine gönüllü katılımları, gençlik hizmetleri işletmeleri gibi toplumsal faaliyetlerin organizasyonları ile de gençlerin eğitim noksanlıklarının tamamlanması gerekmektedir.

Gençlerimizin; yetenek ve becerilerinin var olduğu alanlarda bir yandan spor kulüpleri bir yandan Gençlik Kulüpleri veya Gençlik ve Spor Kulüpleri içinde eğitim öncelik ve ağırlıklı faaliyet organizasyonlarına katılmaları yolu ile beden ve ruh sağlıklarının korunmaları, geliştirilmeleri ve eğitim boşluklarının doldurulması sağlanmış olacaktır.

5- ANAYASA VE SPOR

Anayasanın 59. maddesi; her yaştaki Türk vatandaşının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirlerin alınması görevini, sporun kitlelere yayılmasını teşvik görevini DEVLET'e vermiştir. Ayrıca, DEVLET başarılı sporcuyla koruma görevini üstlenmiştir.

6- SPOR ORTAMI

Spor ve sporcuya için SPOR ORTAMI gereklidir:
SPOR ORTAMI

- (1) Spor saha ve tesisleri,
- (2) Spor araç ve gereçleri,
- (3) Spor öğreticileri,

(4) Sportif eğitim ve yarışma uygulama programlarının düzenlenmesi ve uygulanması, unsurlarının eksiksiz oluşturulması ile meydana gelir.

Herhangi bir unsurun eksik olması veya bir kaçının olmaması halinde spor ortamının varlığından söz edilemez. Spor ortamının olmadığı yerde spor olamaz.

7- SPOR YÖNETİMİNDE STRATEJİ

Beşikten mezara kadar her yaştaki vatandaşın ve özellikle kendilerince boş ve serbest zamanlarını okulu veya kurumu dışında geçiren gençliğin; özgün ve özellikle yaygın eğitimin en cazip ve etkili aracı olan SPOR FAALİYETLERİ'ni yani bu tanımı açmak gerekirse, bir yönü ile yaygın beden eğitimi, idman ve antrenmanlara ağırlık veren ve bir başka deyişle KİTLE SPORU olarak adlandırılan çalışmalarla, diğer yönü ile bu çalışmalarını ileri düzeyde tamamlayan ve ülkemizi Milletlerarası spor alanında temsil yeteneği ve becerisine erişmiş ve erişecek olan Sporcuları ARANMALARINA, YETİŞTİRİLMELERİNE, üstün FORMLARINI SÜRDÜRMELELERİNE ve GELİŞTİRİLMELERİNE yönelik çalışmaları, bilimsel süreçleri ve bir bütünlük içinde, güdülemek, teşvik etmek, yürütmek ve yönetmek olarak tanımlanabilir.

8- GENÇLİK VE SPORUN ÜÇ TEMEL SLOGANI 1- BARIŞ - 2. KATILMA - 3. GELİŞİM

Bilindiği gibi bu üç slogan; 1985 DÜNYA GENÇLİK YILI'nın on yıl süreyle uygulamaya konularak 1995'e kadar Birleşmiş Milletlerin Üyesi olan Ülkelere hedefler olarak mal edilmesi öngörülmüştür. Buna göre; Gençlik ve Spor'un çeşitli tür ve dallarında öncelikle BARIŞ hedefine yönelik olarak sürdürülecek yetiştirici, öğretici ve eğitici çalışmalarla, gençlik faaliyetleri olarak tanımlanan GÖSTERİ, SERGİLEME, MÜSAMERE ve çoğunlukla spor faaliyetleri içinde yer alan YARIŞMA ve benzeri türdeki organizasyonların ve bu uygulamaların her bir dal ve türün kendi sezonunu boyunca sürekliliği esastır.

Gençlik ve Spor faaliyetlerine ilgi duyan, şevklendirilen gençlerin, bu organizasyonlara ve yürütücü kurullarına fiilen KATILMA'ları, yer almalarının sağlanmasına önem verilmelidir.

Bu anlayışla oluşturulacak gençlik ve spor faaliyetleri ortamlarının Yönetim kaynak ve olanakları ile sayısal ve nitelik olarak artırılabilirdiği ölçüde GELİŞME sağlanabilecek değişik görüntülü iç ve dış tehdit unsurları, gençler arasında ve üzerinde etkili olamayacak ve kendilerine taraftar bulamayacaktır.

9- DERNEKLER KANUNU VE ORTA ÖĞRETİM

İster, "SPOR" ister "GENÇLİK" faaliyetleri olsun, okullu ve okulsuz gençlerin okul içi veya dışındaki organizasyonu olan "GENÇLİK KULÜBÜ", "SPOR KULÜBÜ" veya "GENÇLİK VE SPOR KULÜBÜ"; orta öğretim kurumları bünyesinde, öğretmenler, veliler, 18 yaşından büyük gençler tarafından kurulabilmelidir. Gerekeceği, okullardaki eğitim boşluğunun, cazip ve etkin gençlik ve spor faaliyetleri ile doldurulması ve okul dışı gençliğin de bu yaygın eğitim organizasyonuna katılmasını sağlanması olarak gösterilebilir.

10- MERKEZİ HÜKÜMET TEŞKİLATI VE GENÇLİK VE SPOR

Bilindiği gibi "gençlik ve spor faaliyetleri"; "Sanatsal ve Kültürel boş ve serbest zaman faaliyetleri" ile Ülkemizde de federasyonları var olan çeşitli "Spor dalları faaliyetleri" olarak tanımlanmaktadır.

Bu nedenle "Gençlik ve Spor kulüplerinin" özellikle gençlik faaliyeti alanını kapsayan görevleri dikkate alınarak, Merkezi Hükümet Teşkilatında söz konusu bu faaliyetlerin Bakanlık, "KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI" adını almalıdır. O takdirde, eski eserler, müzeler ve bunlara yakın görevler ile TURİZM, ya yalnızca "TURİZM VE TANITMA" adı ile ayrı bir Bakanlık olmalıdır. Böylece büyük sorunların çözümü için ciddi uğraşlara ihtiyaç duyan MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI ise öncelik ve ağırlıkla ÖRGÜN EĞİTİM ile meşgul olmalıdır.

11- GÖNÜLLÜ GENÇLİK HİZMETLERİ TÜRLERİ

Adına "GENÇLİK" sözcüğü bulunan kulüplerin uğraş alanlarına alabilecekleri GÖNÜLLÜ GENÇLİK HİZMETLERİ TÜRLERİ aşağıda gösterildiği şekilde sıralanabilir.

- (1) Toplum kalkınmasına yönelik gönüllü gençlik çalışmaları,
- (2) Çevre Koruma ve geliştirme çalışmaları
- (3) Kişi ve kurumlara yönelik sosyal yardım hizmetleri
- (4) Gençlik ve öğrenci seyahat, konaklama ve hostel hizmetleri,

SPOR POLİTİKASI VE TESİSLERİ

(5) Gençlik sorunları konusunda araştırma ve çalışma projeleri geliştirme ve uygulama hizmetleri,

(6) Gençlerin toplantı, konferans, yayın ve eğitim gezileri hizmetleri,

(7) Tarih ve sanat eserlerini koruma hizmetleri,

(8) Bakanlıkça uygun görülecek benzeri diğer gönüllü gençlik hizmet alanları,

12- GENÇLİK FAALİYETLERİ TÜRLERİ

Bilindiği gibi GENÇLİK DERNEĞİ kurulduktan sonra Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığına tescilini yaptırmak suretiyle GENÇLİK KULÜBÜ adını alabilmektedir. (Dernekler Yasası) Tescilini yaptırarak GENÇLİK KULÜBÜ adını almayan dernekler, Bakanlığın, yıllık uygulama programlarına katılmadıkları için tabelâ dernekleri olarak kalma durumundadırlar. Amacına yönelik faaliyet göstermeyen dernekler ise, dernekler kanunu hükümlerine göre işlem görürler.

Bakanlık da, Gençlik faaliyetleri türleri itibarıyla bir taraftan BİRLİK lerin kurulmaları, illerde ise TEMSİLCİ'lerin seçilmeleri sağlanmalıdır. Bakanlığın destek, gözetim ve denetiminde toplum hayatımıza girmekte ve girecek olan GENÇLİK KULÜPLERİ'nin de aşağıda faaliyet türlerinden uygun görecekları bir veya bir kaç uygulama alanlarını oluşturacaktır. Bu faaliyet türleri şunlar olabilir:

(1) SATRANÇ

(2) HALK OYUNLARI

(3) FOLKLOR

(4) TİYATRO

(5) MÜZİK

(6) FOTOĞRAFÇILIK

(7) RESİM VE HEYKEL

(8) EDEBİYAT - Şiir yazma ve Okuma - Diğer yazı türleri (Makale, Fikra, Öykü, Radyo ve TV Metin ve Sanaryoları - Röportaj - Tiyatro Metinleri vb.

(9) KÜTÜPHANECİLİK

(10) RADYO DİNLEME, TAV İZLEME KÜMELERİ

ve benzeri diğer faaliyet türleri.

13- DURUM PROBLEMLER VE BİLGİLENME KISA ÖZETİ

—Genelde, spor yaşını da içine alan 12-24 yaş kesitine GENÇ deniyor.

—12-24 yaş kesitindeki genç sayısı nüfusumuzun % 27 sini oluşturuyor.

—Genç nüfusun % 20.1 i okul içi, % 79.9 u okul dışı gençliğidir.

—Gençlerin, kendileri için en cazip ve etkili, özgür ve yaygın eğitim araçları, GENÇLİK ve SPOR FAALİYETLERİ'dir.

—Gençler, eğitimin bu araçlarından ve eğitim etkinliklerinden yararlanma yaşlarında ve ihtiyacında bulunmaktadırlar.

—Okullar, genelde ve büyük çoğunluğu ile dersliklerdir. Yetersiz fiziki yapılarıyla spor olanaklarına sahip değildirler.

—Bu nedenle, okullunun okul dışında organize spor faaliyetlerine, okul dışı gençlikle birlikte katılmasından başka çıkar yol görünmemektedir.

—Artık, spor ve gençlik iki ayrı madde halinde 1981 Anayasasına girmiş spor için gerekli tedbirlerin alınması, devlete görev olarak verilmiştir.

—Merkezi Hükümet teşkilatında "Gençlik ve Spor"u Milli Eğitim Bakanlığından ayırıp "kültür" ile birleşerek "Kül-

tür, Gençlik ve Spor" Bakanlığı haline getirilmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

—Spor Ortamının alt yapı unsurları (Tesis-Malzeme Öğretici); eğitim ve yarışma programlarının uygulamalarına, yeter sayı ve tam kapasite ile hizmet verir hale gelmesi, birinci öncelikli görev durumundadır.

—Bu meyanda yasalaşmış olan "kamuya acil saha ve tesislerin kullanılması"na ilişkin iş ve işlemlerin yerel spor yönetimlerinde ilgi ile izlenmesi, öncelikli diğer bir görevdir.

—Birleşmiş Milletlerce 1984 gençlik yılında ortaya koyan 3 slogan BARIŞ-KATILMA-GELİŞME ilkelerinin, 10 yıl süre ile uygulamalarla, yönetimlerle alışkanlık haline getirilmesi ve sonsuza kadar sürdürülmesi amaçlanmıştır. Doğrudur, uygulamalara gerekli ilginin gösterilmesi, bir başka öncelikli görevdir.w

—Orta öğretim kurumları, öğrenci, öğrenci velileri, öğretmenleri ile "Spor Kulüpleri", "Gençlik Kulüpleri", "Gençlik ve Spor kulüpleri" kurabilecekleri gibi kuruluşlar kulüplerle OKUL-KULÜP işbirliği çevresindeki uygulamalar için yasal düzenlemeler yapılmalı, Milli Eğitim Bakanlığı mensuplarına dernekler için konulan kısıtlama ve yasaklar, "GENÇLİK VE SPOR KULÜPLERİNDE" görev alanlar için kaldırılmalı aksine, bu kulüplerde çalışmalarını özendirilmelidir.

—Zira, hemen bütün dünya ülkelerinde, spor faaliyetlerinin düzenlenmesi ve yürütülmesinde SPOR KULÜPLERİ, vazgeçilmez unsurlardır. Sporun Kulüplerde gelişmesi, temel ilkelerden biridir.

III. SPORDA GENEL İLKELER VE POLİTAKALAR

1-SPOR ORTAMI:

Spor ortamının içerdiği alt yapı unsurları nitelik ve sayı olarak, sporun ve sporunun yararı gözetilerek spor faaliyetlerine ve hizmetlerine cevap verecek düzeyde geliştirilmelidir.

Bunun için; yörenin coğrafi özellikleri, nüfusu, öncelikli spor dalları gibi ve benzeri ölçütler gözönünde bulundurulmalıdır.

SPOR ORTAMI sayısının çoğaltılmasında doğrudan görev üstlenen DEVLET (Anayasa Madde: 59), aynı görevin özel ve tüzel kişilerce de yerine getirilmesi için özendirici, teşvik edici tedbirleri almalıdır.

İlk iş olarak mevcut spor ortamlarının noksan unsurları saptanmalı, tamamlanması planlanmalı ve programlanmalıdır. (Yapımı bitmiş spor tesislerinin pek çoğunda temel demirbaş spor malzemesi, öğretici ve diğer hizmet personelinin yoksun bulunduğu, dolayısıyla spora ve sporcuya hizmet etmediği bilinmektedir.

2- SPOR YÖNETİMİ

Sporun, her yönetim kademesinde ve öncelikle yöneticilerce, "ÖNCE BARIŞ, SONRA YARIŞ" ilkesi, titiz bir ciddiyet ve sevecen bir yaklaşımla korunmalı ve sürdürülmelidir.

SPOR ORTAMI'nın alt yapıya ilişkin unsurlarının yönetiminde DEVLET doğrudan görev üstlenirken, SPOR ORTAMI'nın, spor faaliyetlerinin programlanması ve yürütülmesine ilişkin unsurların yönetimi; devletin desteği ve gözetiminde, fakat DEVLET DIŞI gönüllülerce GÖNÜLLÜ BİRLİK ilkesi uyarınca üstlenilmelidir.

Her cins ve yaş grubu veya yaş kategorisinde düzenlenecek yarışmaların, sezonları boyunca nitelik ve sayı olarak, performans gelişimine hizmet edecek düzeyde DO-

SPOR POLİTİKASI VE TESİSLERİ

YUMA ULAŞMASI; İLKE olarak gözetilmeli, izlenmeli ve sağlanmalıdır.

Gönüllü SPOR FEİDERASYONLARI YÖNETİCİLERİ ile yerel spor dalı (AJANLARI) TEMSİLCİLERİ'ne, üstlendikleri spor koordinatörlüğü ve yöneticiliği görevleri sırasın-da zorunlu olarak yaptıkları kişisel masraflarını karşılamak üzere "GÖNÜLLÜ HİZMET TAZMİNATI" adı ile bir ücret verilebilmelidir. (1941 yılında, spor Ajanlarına "Fahri Hizmet Tazminatı" adı ile yılda 400 TL, ayda 33 TL veriliyordu.)

Spor dallarında, Federasyon Yönetimlerini seçecek GENEL KURULLAR; yalnızca o spor dalında resmen faaliyet gösteren ölçüleri önceden belirtilen kurumlar, Spor Kulüpleri temsilcilerinin katılımı ile oluşmalıdır. Çünkü, spor faaliyetleri uygulamalarında, Spor kulüpleri, vazgeçilmez unsurlardır. Çünkü, her spor dalının kendi camiasında, sevgi ve saygı celbine muktedir ve seçilme şansına sahip yönetici ve temsilcilerin de içinde yetiştikleri bir kulüpleri olagelmıştır.

Ancak; Ülkemizde beklenen düzeyde yaygınlığını, gelişimini sağlayamamış spor dalı federasyonlarının oluşumu

için Atama yöntemleri de uygulamada, bu gelişim sağlanıncaya kadar kalmalıdır.

Spor Federasyonlarının; bağlı oldukları ve mevzuatlarına uymayı taahhüt ettikleri "Uluslararası Federasyonların" uygulama istekleri ve talimatlarına uyum gösterilmesi, desteklenmelidir.

Spor mevzuatında, spor kuruluşu için hayati önem taşıyan, örnek olarak, kurumların tesis yapma mecburiyetleri, belediye hisselerinin tahsili gibi hükümlerin uygulanması, titiz ve ciddi yöntemlerle takip ve kontrol altında tutulmalıdır. Ya, bu görev üst düzey Yöneticisine en yakın bir görevlinin sorumluluğuna tevdi edilmeli, veya bu ve benzeri hükümlerin uygulanmasını takiple görevli bir birim oluşturulmalıdır.

3- SPOR YARGI DÜZEYİNDE DEĞİL DİSİPLİN DÜZEYİNDE BİR OLAYDIR.

Sporun, öncelikle bir yargı olayı değil, disiplin olayı olduğundan böylesi geniş ve yaygın kabul görmüş bir gerçekten hareketle, spor faaliyetleri uygulamalarından kaynaklanan şikayet, itiraz, ihtilaf, cezalandırmalar gibi hal-ler ve sorunlar, YARGI ORGANLARINCA değil SPOR KURULUŞU'nun kendi içinde çözümlenmelidir.

Bunun için gerekli olacak yasal düzenlemeler, her spor dalını kapsayacak şekilde yapılmalıdır. Başka anlatımla SPOR KURULUŞU'nu, her türlü sorunu kendi içinde çözümlen yaygın eğitim ve disiplin kuruluşu yapmalıdır. (Çünkü; spor cezalarına ilişkin olarak verilmiş kararlar İDARİ değildir. sporun yarışmalara dönük Yönetim ve Yürütme kararları, hükümet ve devlet dışıdır. Bilindiği gibi Anayasa (Md.59); sporla ilgili, "Beden ve ruh sağlığını geliştirmek için tedbir almak", "Sporun yayılmasını teşvik etmek" gibi işlevleri DEVLET'e vermiştir.

4. ORTA ÖĞRETİM KURUMLARI VE SPOR KULÜPLERİ İLİŞKİSİ:

Orta öğretim kurumları, ya "GENÇLİK VE SPOR" Kulüplerini, kendi bünyelerinde kurabilmeli (Halen Dernekler Yasasına göre mümkün değil) ya da, kurulmuş Kulüplerden biri ile bilinçli bir "OKUL-KULÜP" işbirliği yapabilmelidir. (Şimdiye kadar Okullararası Voleybol, Basketbol gibi spor dallarında Dünya birinciliği ve ikinciliği gibi büyük dereceler, bilinçli bir OKUL-KULÜP işbirliğinin yaşanmış gü-

zel örneği ve ürünüdür.) Orta öğretim kurumları bünyesinde spor kulübü kurulabilmesi, ayrıca Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı mensuplarının, bu gün için yalnızca birer yaygın eğitim kurumu olan Gençlik ve Spor kulüplerine üye olabilmesi, yasal düzenlemelerle sağlanmalıdır. Böylesi bir düzenlemeden korkmamalıdır. Zira, 12 Eylül 1980 öncesinde hiçbir spor kulübünün anarşiye ve teröre katılmamış oldukları Sıkı Yönetim kayıtlarında bilinmektedir.

5- İLK ÖĞRETİM KURUMLARI VE SPOR:

İlkokullar; minikler, küçükler, yıldızlar olarak adlandırılan yaş gruplarında (kategorilerinde), Gençlik ve Spor Kulüpleri - ilk okul işbirliğinin teşvik edilmesi, özendirilmesi, Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığınca sağlanmalıdır.

Bunun yanı sıra, Gençlik ve Spor etkinliklerinde becerili ve yetenekli genç ilk okul öğretmenleri; her ilk okula bir öğretmen olmak üzere, en az 6 aylık kurslarla eğitilmek ve sertifika almak koşulu ile branş öğretmeni olarak görevlendirilmelidir.

Ayrıca bu görev için Spor lisesi mezunları da, formasyon kurslarına tabi tutularak ilk okul Beden Eğitimi öğretmeni olarak görevlendirilebilmelidir. Böylece, sporun ilk ve temel eğitiminde, aynı zamanda gençlik faaliyetlerinde büyük ölçüde ihtiyaç duyulana eğitici ve öğretici boşluğu, bir büyük ve önemli ölçüde doldurulabilecektir.

6- ÜNİVERSİTELERLE SPOR KOORDİNASYONU:

Her Yüksek Öğrenim kurumunun uzmanlık alanı ile Gençlik ve Spor Bilimleri arasında bağlantı kurulmasını sağlamak, yürütmek ve sürdürmek için, merkezi spor kuruluşunda, danışma niteliğe "ÜNİVERSİTELER GENÇLİK VE SPOR KOORDİNASYON KURULU" ile Bakanlık üst düzey yönetimine bağlı "DAİMİ SEKRETERLİK" kurulmalıdır.

7- GENEL BÜTÇEDEN GENÇLİK VE SPORA AYRILAN PAY:

Dünyada gerek sporcu sayısı gerekse başarısı yüksek düzeylerde seyreden ülkelerde genel bütçeden spora ayrılan payın %0 10'nun altına inmediği bilinmektedir. 1980-1984 yıllarında, bizde bu oran %02 ile %03 arasında, en az gelişmiş dünya ülkelerinin gerisinde kalmıştır.

Ülkemizde de bu pay, spor alt yapısındaki noksanlarımızı dikkat nazarına alınarak başlangıçta %010'nun olduğunca üstünde olmalı bu oranın altına asla inmemelidir.

8- ÖNCELİKLİ SPOR DALLARI:

Yörenin spor ilgileri, geleneksel sporları, SPOR ORTAMI unsur ve kaynakları gözönünde bulundurularak, yerel spor Yönetim birimlerinin ÖNCELİKLİ SPORLAR'ı saptanmalı, iller ve ilçeler itibarıyla yapılacak bu tespitlerle, kaynakların optimum kullanımı sağlanmalı savurganlık önlenmelidir.

9- HAYATİ ÖNEM TAŞIYAN SPORLAR:

Bir genel uygulama politikası olarak, en kutsal insan hakkının yaşama hakkı olduğu bilinmektedir. Yaşama hakkının güvenceleri arasında, YÜZME ile KAYAK Sporlarının özel bir değeri ve yeri vardır. Yılın büyük bir kısmı karla örtülü yörelerde yaşayanlar için kar üzerindeki hareket kabiliyetinin geliştirilmesinde yeri ve değeri bilinen KAYAK SPORU insan hayatında ÖNEM TAŞIYAN Spor dalıdır. Aynı şekilde, denizleri, gölleri, ırmakları, baraj gölleri, kanalları ile yurdumuz insanı - su ilişkileri giderek büyüyen önem taşımaktadır. Dolayısıyla YÜZME SPORU'nda, insan hayatında önemli bir spor dalıdır.

SPOR POLİTİKASI VE TESİSLERİ

HAYATİ ÖNEM TAŞIYAN YÜZME VE KAYAK SPORLARI; yörelerinde öncelikli sporlar olarak, kişi ve toplum hayatındaki değeri ölçüsünde, devlet tarafından teşvik ve destek görmelidir.

Daha da ileri gidilerek, kimi batı ülkelerinde olduğu üzere okullarda, müfredat programlarına alınarak uygulamalı ders haline getirilmelidir.

10- GELENEKSEL SPORLAR VE YÖNETİMİ:

Ülkemizde çok eskilere dayanan, geçmişteki otantik özelliklerini büyük ölçüde koruyarak aynı organizasyon özellikleri ile aynı araç ve gereçleri kullanarak zamanımızda da yaşantısını sürdüren GELENEKSEL SPORLAR'ın Yönetimi, ilgili SPOR FEDERASYONLARI'na bağlanmalı bu federasyonların yükümlülüğün de yaşantısını sürdürmelidir. (Örneğin: YAĞLI GÜREŞLER, KARAKUCAK GÜREŞLERİ; GÜREŞ FEDERASYONU bünyesinde, Yönetim kurulunda yer alan birer üyenin başkanlığındaki YAĞLI GÜREŞ KOMİTESİ - KARAKUCAK KOMİTESİ gibi Komiteler tarafından yürütülmelidir. (Yürütülmektedir.)

Yaşantısını günümüzde eski otantik özellikleri ile sürdürmeyen geleneksel sporlarımız, yukarıdaki öneri dışındadır.

Yaşamını yitirmiş geleneksel sporları tekrar ihya etmek düşüncesinden, emek ve kaynak israfı sebebiyle vazgeçilmelidir.

Birbirinin kaynağı ve destekçisi olan evrensel spor dalı ile onun geleneksel spor dalı arasında öncelik ve ağırlık ayırımı yapmadan, her birinin diğerine katkısı ve yararı gözünde tutularak doğal gelişimi sağlanmalıdır.

11- SPOR SAHA VE TESİSLERİ İMAR PLANLARI - TOPLU KONUTLAR:

Şehir imar planları, genel ve mevzii imar planlarında GENÇLİK VE SPOR SAHA VE TESİSLERİ için yeteri kadar arazi ayrılması yasal düzenlemelerle sağlanmalıdır.

Spor Tesislerine ayrılacak yerlerin, MİLLİ Eğitim Gençlik ve Spor bakanlığı'nca hazırlanacak kıstaslara uygun olarak saptanacağı bu yerlerde izinsiz değişiklik yapılamıyacağı, yasal düzenlemede yer almalıdır.

Toplu konut yapımını üstlenen kooperatif, kurum ve kuruluşlar; keza Bakanlıkça hazırlanacak kıstaslara uygun saha ve tesislerini yapmak, iskan izni tarihinde hizmete açmak yükümlülüğü bu yasal düzenlemede yer almalıdır.

Spor saha ve tesisleri için arsa veya bina bağışında bulunan kişi ve kuruluşlara, spor tesisi yapanlara vergi muafiyeti uygulaması devam etmelidir.

12- ORMAN, GÖL, NEHİR VE DENİZ KENARINDAN YARARLANMA:

Gençlik ve Spor Faaliyet ve hizmetlerinin yürütülmesinde; orman, göl, nehir ve deniz kenarındaki arazide, ihtiyaç duyulan kalıcı veya geçici tesislerin kurulması, arazi ve diğer mevcut olanaklardan yararlanma koşul ve yöntemleri, bu arazinin ilgili olduğu bakanlık, veya kurum ve kuruluşlarla Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı arasında düzenlenecek protokol veya yönetmelikle yürütüleceği, yasal düzenleme ile sağlanmalıdır.

13- YURTDIŞI GENÇLİĞİNİN GENÇLİK VE SPOR HİZMETLERİ:

Cazip ve etkin bir yaygın eğitim aracı olan gençlik ve spor faaliyet ve hizmetlerinden, yurt dışında çalışan işçi-

lerimizin çocuklarının yararlandırılmalarını sağlayan ve izleyen devamlı bir birim Bakanlık kuruluşunda yer almalıdır.

14- ULUSLARARASI TEŞEKKÜLLERLE İLİŞKİLER DAİMİ KURULU:

Uluslararası gençlik ve spor faaliyetleri ile ilgili, (Spor Federasyonlarının ilgili ve bağlı olduğu Uluslararası Federasyon ve kuruluşların dışındaki) uluslararası siyasal kuruluşlar, (AVRUPA KONSEYİ - bakanlar Komitesine bağlı SPOR GEİŞİM KOMİTESİ - UNESKO gibi) arasında karşılıklı ilişkilerin sağlanması ve sürdürülmesi, çağın gelişmelerinin izlenmesi ve derlenmesi ve bu alanda sporun üst yönetimlerine bilgiler ve öneriler sunulması, ülkemizde yapılan araştırmaların uluslararası teşekküllere iletilmesi, bilimsel araştırmaların uygulama alanına aktarılmasının sağlanmasına yardımcı ve destek olunması gibi görevleri olan bir "ULUSLARARASI SİYASİL KURULUŞLARLA İLİŞKİLER DAİMİ KURULU'nun, Bakanlığın Dış ilişkilerini düzenleyen birim için kurulması, Avrupa Topluluğuna girme uğraşı veren ülkemiz için gerekli olmaktadır.

15- SPOR ŞURASI:

Spora bu günden daha çok önem verilmesi, önemi ve değeri ölçüsünde kaynak ayrılması için bir baskı aracı olarak dört - beş yılda bir spor şurasının toplanması yasallaştırılmalıdır.

16- SPORCU SAĞLIĞI, SOSYAL GÜVENLİĞİ YETENEK ARAŞTIRMASI VE GÜÇ GELİŞTİRME TEST MERKEZLERİ:

Gençlik ve Spor Faaliyetlerine katılanların, sağlı hizmetleri ile, vuku bulacak sakatlık ve ölüm gibi nedenlerle yoksun bulunduğu sosyal güvenliğe sahip olmalarının sağlanması yasal düzenlemeyi gerekli kılmaktadır.

Aynı zamanda, ülke düzeyinde başarılı sporcuların yetenek araştırmaları ve bedeni yeteneklerini geliştirmek için "SPORCU SAĞLIĞI VE YETENEK ARAŞTIRMASI, GÜÇ GELİŞTİRME TEST MERKEZLERİ"nin kurulması yasal düzenlemeye dayalı olarak projelendirilmelidir.

17- BAŞARILI SPORCULARIN KORUNMASI:

Ulusal ve Uluslararası resmi ve olimpiik spor yarışmalarının da üstün başarı elde eden sporcuların, korunması anayasal bir devlet görevi olduğu için, ülkemizi temsil düzeyinde üstün başarılı bu sporcuların beslenme ve antrenman giderlerini karşılamak üzere mevzuat düzenlemesi gerçekleştirilmelidir.

18- ÖZEL İDARE FON YÖNETMELİĞİ:

Özellikle kırsal kesimin spor alan ve tesislerinin yapımında önemli bir işlevi gözdardı eden "ÖZEL İDARE FON YÖNETMELİĞİ"ne gençlik ve spor tesislerinin de ilave edilmesi sağlanmalıdır.

19- PROFESYONEL SPOR DALLARI YÖNETİMİNDE ŞİRKETLEŞME:

Profesyonel spor dallarının yönetiminde ŞİRKETLEŞME % 65 hissenin sahipliğini temsil eden Kulüp Yönetim Kurulu ile % 35 hisseyi satın alan Kulüp Kayıtlı Üyelerinin katılımı ile oluşturulmalı, bundan önce şirketleşmeyi özendiren, teşvik eden muafiyet, indirim ve benzeri türünde yasal düzenlemeler veya değişiklikler yapılması projelendirilmeli ve gerçekleştirilmelidir.